

Número - Calendari

15 céntims.

L'any que ve

Per aquesta vegada baixaré del carro y desant el gorro vermell ab borla y la campaneta que gasto per tot dia, me ficaré un cucuruxo per capell y una túnica negra ab estrellas de plata y agafant una vareta màgica actuaré de profeta. Ja sé que hi han malas llengües que fan corre que ningú es profeta en sa terra, però a mi'm consta que això no es cert; perquè aquí tenen a lord Salisbury que va profetisar la mort de Espanya y ja veuen que si no es morta poch se n'hi falta. Actuém, donchs, de profetas y parlém de l'any que ve. En terras de Castella ne diuen *años de gracia*. Año de gracia de tal, año de gracia de qual. ¿Qué deu volguer dir això de gracia? Allà ells a veure si hi troban explicació, que jo no li trobo ni li trobaria; ey, a menos que no fos com allò dels cangrejos de Madrid. Uns tranvies qu'ells hi diuen cangrejos perquè... son pintats de vermell. L'any que ve no serà de gracia; no hi ha que ferse il·lusions, senyors de la meseta, serà de desgracia, com tots els qu'han passat las ultimas generacions d'aquest estat espanyol, empenyat en desaparèixer del mapa. Y no s'ha d'estranyar aquest empenyo de l'estat, quant els seus habitants també s'empenyan... lo que poden per poguer viure. La nació espanyola seguirà governada tan malament com vulguin per el govern monàrquich que patim; y això si que no's necessita ser gayre sabi pera profetisarho, perquè pensar en que l'any que ve pugui venir la república es pensar en la lluna. La república a Espanya no vindrà fins qu'estigui tot ben desfet, y tot y estant tisica la pòbreta Espanya, encara durarà una mica, mentres al estranger ens fihin *medicinas*. La república li serviria de cordial pera ajudarla a mal morir; aixis donchs, quedem en que mentres no vegin a la malalta fent els badalls, la república no vindrà. Jo ho sento per els innocents que pensan altra cosa, però las malas noticias més val darlas desseguida; aixis no's farán il·lusions. Y patint el jou monàrquich, està de més dir que tot l'any que ve ens governarán els conservadors... ó els lliberals. Aquest punt fa de molt mal profetisar. Jo crech qu'en Maura tirarà bastant temps, perquè els *demócratas* puguin tenir una organisació *ad hoc* lo dia qu'aquell tingui de saltar. Respecte als partits polítichs monàrquichs poch hi ha que dir; lliberals y conservadors tots son uns, y tot el seu programa consisteix en *conservar* tot lo que poden el *turró* y en anar tirant: *qui días passa anys empeny y el que venga detrás que arree*. L'any que ve, donchs, farán el mateix qu'han fet y farán sempre... mentres els ho deixin fer. Els republicans, seguirán sentats esperant la república, combatent uns governs, transigint ab altres y predicant el que no creuen: qu'un senzill cambi de corona per un gorro frigi pugui salvar la nació, y ells ja saben que governant al poble espanyol desde Madrid y a la madrilenyia, qu'es com governaria la república unitaria, fora no més un senzill cambi de figuras decorativas. Els republicans també passarán l'any que ve esperant, diguem que com que ja hi han d'estar acostumats no hi ha perill de que s'en cansin. El carlistas, també el passarán esperant, badant y suspirant, y que Deu, la Patria y el Rey els hi conservin la paciència, que ja s'en necessita per esperar que D. Carles pugui governar may Espanya. Y aré ve la grossa, no la grossa de Nadal, sinó la profecia grossa, la qu'em farà una reputació universal y m'eleva a la talla d'un lord Salisbury. Ficsinsi bé y ja ho poden fer corre: L'any que ve els federals catalans, els veraders federals, els que estiman Catalunya y la república, però més a Catalunya qu'a la república, s'uniran ab els catalanistas avansats, ab els que, si ho veyessin possible, també voldrien una república federal que reconegués la nacionalitat de Catalunya, y tots plegats, federals y catalanistas avansats, formaran una entitat que predicant lo que té de predicar al poble, treurà molta llana dels clatells, farà que per Pascua del any que ve els bens estiguin per'els núvols y donarà una forta empena a la causa de Catalunya. La que l'any que ve haurà patit un any més el jou centralista y li faltarà un any menos pera fruir s'autonomia y tornar a veures rica y plena.

Y aré, senyors, bon any nou y visca Catalunya!

CARRETER XERRAIRE.

L'any passat

¿Qué ha passat aquest any? Res d'importancia per trasmetre als lectors. Un any molt ensopit, no hi hagut guerras, ni sols revolució. No hem tingut ocasió de que las tropas sortissin als carrers; ni sisquera els carlins han fet el *papu* parlant d'aixecaments. No hi ha hagut novetats, qu'esment mereixin, res nou hem conegut, deixant apart els dos concerts d'en Wagner, la Paula y el Frou-Frou. Els governs centralistas, tots a la una,

sa tasca continuant d'extenuar tan com poden la *mestressa*, no han fet més que xuclar. Els *Perdidos y amigos*, fent el burro han passat l'any cridant, y ja es sabut que'l gos que lladra massa no'n sab de mossegar. «La Gloriosa» no ve, perquè a la quènta algú l'hi haurà xerrat que aquella *Unión jay Dios!*... se'n va anà en orris d'arribà a Nadal. En Vallés, com cada any, fent el titella crech que ara ha decidit a fi y a efecte de fer un altre proba, declarar-se carlí. En Junoy, comprant pots de blanch d'Espanya passa el dia fregant, mes no fuig el color d'aquella cara que es de *betún Nubian*. En Corominas... ¡guay! qu'es intangible! ha de ser concejal... (Ni Barcelona pot baixà ja menos ni ell pot a més pujar.) L'Ardid, matant la gent ab *medicinas* (que es un medi legal) y entre mitings y articles plens de molsa la vida's va campant. En Salmerón... *peor es meneallo*, tant ximple com avans, segueix fent l'Entre bobos anda el fuego ¡y'l temps qu'ens ho farà! En P. del O., en P. K. y en Roca y Roca, no'ls ha anat prou bé l'any; anavan a una casa un xich decenta y els han tret per morrals. En Costa, l'intellecte de la colla, fent traduccions segueix, y es nota ab desconsol, que cada dia, ho fa més malament. En Marquina... s'en va cada mañana a *comulgar al sol* y fa petons als bens y a las cabretas y als homes y... a tothom. El Diluvi, segueix fentse la casa, que s'enuret bastant, perquè fa posar llums d'acetileno en lloch de gas Strach. El Liberal segueix perdent pessetas ab liberalitat, prompte pujará al cel; diu que Sant Pere ja pensa: ¡Un ángel más! En Buxó, en competencia ab las granotas, pasa el dia garlant; va reformant la veu, la té més dolça: ara sembla d'un gat. Y en Lerroux ¡oh, en Lerroux! ¡torseu la esquena! que passa el gran Bujá. En Lerroux ¡oh, en Lerroux! ¡César Augusto!

Q. K.

Ball de bastons

En Boladeres va agafar ja fa dias las sevas patillas, las va ficar al tren y las va enviar a Madrid.

Ahont sembla qu'han fet furrolla perquè fins l'ajuntament de la vila del os... bertrán ha donat un tech en honor d'ellas.

La Vanguardia ho deya l'altre dia en un telegrama, explicantho per pessas menudas.

Deya el parte que, a més de las patillas, van assistir al acte una porció de concejals, diputats provincials y personatjes de la politica madrilenyia:

«Al final del banquete el señor marqués de Lema brindó saludando a la distinguida representación del pueblo catalán»

Alto el carro.

Neguem en absolut que las patillas d'en Boladeres representin el *pueblo catalán*.

Si hagués dit que representaven el *vigor del cabello*, molt bé. Però de que representi lo altre, molt mal.

«Llamó a Barcelona (l'arcalde de Madrid) tesoro de España y orgullo de los españoles.»

¡Tira peixet! Ja ho crech que si. *Tesoro de España*. Ja pot ben dirho.

Y a un *tesoro* no li ha de venir d'aquí pera contribuir al regalet anual de dos milions de pessetas al pobre d'ofici d'Espanya ¿oy?

«Orgullo de los españoles!» Nosaltres ens creyam que desde la pallissa que'ns propinaren els Estats Units, los *españoles* ja l'haviam perdut l'orgullo.

Es veu que no, y are es Barcelona el seu orgullo.

Menos mal si saben conservar aquest d'orgullo.

Qu'ens temem que no.

Las patillas també es van creure en el cas de *pronunciar un discurso elocuente* y van sortir del pas dihent tota aquella requincalla que fa las delicias de la gent de Madrid y que'ls compensa dels disgustos que tot sovint els hi donem els catalanistas.

El baró estripa banderas catalanas, també hi era al tech y ¿como no?, va pendre la paraula:

«El presidente de la Diputación de Barcelona brindó por Madrid y por España manifestando que los intereses que defiende la provincia que representa son de toda la nación, porque los cata-

lanes quieren estrechar los lazos que deben existir entre las provincias y el poder central.»

Con todo els respeto que Vd. no nos merece per sert presidente de la Diputación de Barcelona, ha quien ablamos en castellano porque en catalán no nos entenderia ó nos nos quiciera entender que para el caso es lo mismo, debemos desirle:

1.º Que falta a la verdad disiendo que usted representa a provincia alguna y mucho menos a Barselona, que no quiere tener representante tan barquillo y cuyos ciudadanos sin distinción de ideas, le mandariamos a frehir espárragos, si nos dejaran y si usted supiera frehirlos, que lo dudamos; y

2.º Que los catalanes lo que queremos, es precisamente aflojar los lasos que nos unen con el poder central, porque los tales lasos no son lasos sino nudos, y no gordianos, sino primianos (los primos somos nosotros) que nos aogan y no nos degan bi-birt.

3.º Que no vuelva Vd. a tomar la libertad de decirt que representa la provincia de Barselona porque le llamaremos embustero.

Para ganarse el titulo de Barón no hace falta más que haber nacido con lo que no tienen las hembras y los que ya son Barones deben sert formales y no desirt bolas.

Y nos parece que el castellano que usamos nosotros podrá no ser clasico pero lo que es claro si que lo es.

Notas biográficas

(Primer accésit del concurs de LA TRALLA)

Lema: ¡Mireulo bé...!

Va neixé un dia de vent; els seus padrins, bona gent, no sabent quin nom donarli, Alexandre van posarli, qu'es un nom que fa valent.

De petit, ja s'imposava a la dida que'l criava; puig, segons la dona deya, quan tot just la baba treya tenia molt mala baba.

Al anà a estudi'l xicot, a prop d'ell tots tremolavan y era ja tant... sabatot, que alli aprenia de tot, menos del que li ensenyavan.

Va anar creixent, y afició posá a fer de tot farcell y ell sol, sense tò ni só, va armá una revolució... a dintre del seu cervell.

A valent ningú'l guanyava, y per més qu'era un *panoli*, cada cop qu'ell enrahonava fos allà hont fos, hi deixava un tuf molt fort de petroli.

Ell el Progrés va fundar y pera justificar aquell titol, ben segú va entendre que'l progressar era'l no pagá a ningú.

Y va escampá'l seu cinisme a dintre del periodisme sense entendrehi gens ni molla, ensajant el caciquisme dintre del País... de l'olla.

Sa ploma jamay s'humilla; en sos escrits sempre hi brilla un esperit molt... mussol, capás de menjar-se ell sol tot un govern, (de boquilla).

Un dia al cap s'ha ficat de volguer ser diputat, jurant que si no sortia fora capás, si volia, de enfonsar la humanitat.

Y allà hont ningú'l demanava comensá a exposá'ls seus plans, y al qui no se l'escoltava més renechs li dedicava que trastos vells hi há'ls Encants.

Quan ja ab la seva ha sortit, puja a cavall del partit més afamat que un lleó; tant aviat menja un rectó com un pollastre rostít.

Ell conta que de una arcoba tragué a Donya Democracia, pro no diu, si bé ha dat proba, que avans de ferli tal gracia l'havia deixat com nova.

A copia de molt xerrar, «protegit» per el tirano, un nom se va conquistar y'l titol li van donar d'«Alexandre I, el Manó».

Per qué puga tot el món veure aquest tipo modelo, els plans de una empresa son... jexposarlo a un barracón d'aquells que hi há'l Paralelo!

A. S. MATRÀS

CATALANS ESGUERRATS (1)

Vaig a presentarvos un parrell de tipos de catalans esguerrats: en Paco y la Juanita.

Ell es fill d'en Deulofeu, aquell sastre del carrer dels Ases, de bella anomenada a son temps, que va fer el cop de cap de casarse ab una armillera que treballava a casa seva, filla d'en Bermúdez, un de l'Aduana que va quedar cessant aquí y sense quartos pera tornarsen a la Mancha. Després de molt trevallar y de molts estalvis, en Deulofeu arreplegá una regular fortuneta, va fer seguir carrera al noy, a n'en Paco, y, cap a ses velleses, se'l va poguer veure fet tot un advocat, y fins doctor; encara qu'això darrer li va coure bon xich, perquè'l noy va tornar de Madrit tant *ensibornat*, que parlava castellá per tot dia y fins en las tarjetes s'hi posava F. D. BERMÚDEZ, com si's donés vergonya de dirse Deulofeu; y això al pobre sastre no li cabia a la barretina.

Ella, la Juanita, es una d'aquelles dugues germanes que tenien tant seguida y resseguida la Rambla de les Flors com el Passeig de Gracia, filles d'una célebre senyora Pimpollo que deya que li agradava tant el arroz con tornillos bien amanecido; noyes bon xich escayentes, qu'havien sigut gazetillades en tots els tons com a ornamento precioso de nuestra ciudad más distinguida.

Todo paseando paseando, segons deya la Juanita, va fer la coneixensa d'en Paco. Ell li va fer l'ós uns quants anys, y a la fi va caure. Van casarse, van posar casa, y lo primer de tot va ser pendre una criada castellana, perquè en això si qu'anaven a la una marit y muller:—Eso del catalán hace muy ordinario, y, hoy por mañana que tengamos hijos, conviene que aprendan el castellano de pequeños.

En Paco tenia bufet obert: un salonet molt ben arreglat, ab taula-ministre y llibreria de noguera maciça, uns portiers ab *madroños*, una bata de grans cordons y borles, un casquet molt bufó y unes *zapatillas* brodades per la Juanita. Val a dir, per això, que'l bufet no va passar de ser un *cuarto de lujo*, y que, si en Paco hagués hagut de fer paga dels *pediments*, hauria fet un pa com unes hosties.

Ahont tenia tots els seus pleis, el nostre advocat, era a l'Ateneu; y allí, en aquella *peña* de las tardes, era ahont exercia y vesava a dolls la seva eloquencia. Ja ho deya ell: en quitantli aquelles tres o quatre hores de *peña*, era home a l'aigua.

Peró un dia va venir qu'un dels de la *peña* va descobrir, no sé com, qu'en Bermúdez se deya Deulofeu; y va ser tal la gatzara que ab això's va armar, y tal la mofa que tothom n'hi va fer, qu'en Paco no's va acostar més a la *peña* y va anar a donar *fondo* en un grupo de gent *conspicua* ahont gairebé sempre's parlava en castellá y les discussions eren molt sensates. Y més li van valguer les noyes relacions, perquè, ab l'ajuda d'elles; al cap d'un parell d'anys en Paco ja era *concejal*, mentres que ab els de la *peña* d'aquells mofetes may hauria sigut res.

Amigo, quant la Juanita's va veure'l seu Paco fet tot un *concejal*... No va parar fins a lograr que li endrecés un municipal d'ordenanza pera ferli fer recados, y sobre tot pera acompanyar el noy al col·legi, a fi y efecte de que no pogués parlar en catalá ab ningú y li fes la por, perquè en Pepito ja's començava a *desmandar*. En Paco s'ha de dir la veritat de primer s'hi resistia; però a la fi, com que la Juanita may parava de dirli.—Si que no caldría sino que no te lo hicieses valer,—va cedir a la fi, y la Juanita, ademés de la criada castellana, va tenir municipal. Però lo qu'es el Pepito poch cas ne feya del Xanxes a qui havien encomanat que li tingués compte, y li parlava catalá a la cara y a tot drap, a pesar de que'l pobre home li deya a cada pas:—Mira, noy, que nosotros som *chent* manada, y tu mamá metiene dicho que no te deje hablar más que en castellá.

Un cop va ser en Paco a Cà la Ciutat, li va faltar temps pera fer una *moción*, que, segons deya la Juanita, se le habia acudido a ella, pera que's posessin en castellá's rétoles de certs carrers qu'están encara en catalá, *redundando en desdoro de la proverbial cultura de nuestra ciudad*. Deva en Paco que no s'havia de dir *plaza* de l'Oli, sino *plaza del Aceite*; ni *calle* de Espolsasachs, sino *calle de Sacudesacos*; ni *calle* de Perot lo Lladre, sino de *Perico el Ladrón*; ni *calles* d'Aglá, Bot, Cremat Gran, Tresllits, Vermell y Sabateret, sino de *Bellota, Pellejo, Quemado Grande, Tres Camas, Colorado y Zapaterito*; y fins hauria volgut que'ls rétoles del carrers de Giriti y de Peracamps se cambiessin per altres que diguessin *calle de Vuélvete y calle de Pedro Campos*, sino que li van dir que Giriti era l'*apellido* d'un senyor y Peracamps el nom d'un poble.

Peró sembla que a la Casa Gran no va caure gaire bé la *moción* d'en Paco, y algú va dirli que ja n'estaven tips, de fer papers ridicols per l'estil, perquè res n'havien tret de posar al rétoles *calle del Olmo, de la Paja, de la Plateria, Mediodía, Correo Viejo y Alta*

(1) Del Llibre de *memories* d'en Esteve Suñol.

de San Pedro, ja que tothom continuava dientne carrers de l'Olm, de la Argenteria, Mitjdia, Correu Vell y Sant Pere més alt. En fi, que la *moción del concejal* Bermúdez va passar... al cesto.

Tornant a n'en *Pepito*, el noy va anar creixent y treyent un lluch qu'enamorava; però una cosa hi havia en ell que, com deya la *Juanita*, *siempre le hacia estar con un ay en el corazón*, y era que'l noy els parlava sempre en català y ls deya pare y mare en compte de *papá y mamá*. No hi havien valgut res ni la criada castellana, ni'l municipal, ni'ls exemples de casa. La *Juanita* no callava may a n'en *Paco* para que le diera una buena fregada de orejas, de modo qu'aquest a l'últim se va haver de formalisar y dia li va dir tot seriós a n'en *Pepito*:—*Mira, hijo mio: no está bien, esto que haces de hablar siempre en dialecto catalán: las personas discretas hablan en idioma castellano, porque el catalán es el lenguaje vulgar y de las tabernas*. Però en *Pepito* li va respondre, també molt seriós, qu'ell tenia entès qu'ha Castella encara n'hi havia més qu'aquí, de tavernes, y que en elles la gent vulgar no parlava pas en català, sino en castellà; y que, per altra banda, fins alguns bisbes, que a n'ell li semblava que bé serien *personas discretas*, havien manat que sols en català's parlés en nom de Deu als cristians d'aquesta terra.

Aquesta fiblada va desconcertar al pobre *Paco*, qui no va tenir més remey qu'anarsen ab la qua entre camas a contar el cas a la *Juanita* y a probar de tranquil·lisarla; però ella li responia:—*¡Oh! no pases ansia, no pases ansia... ya lo dices, tú!* Y era que la pobre dona's veyia venir el *topelón* més fort, que va ser el dia que va trobar a la cartera d'en *Pepito* tarjetes impreses aixís: JOSEPH DEULOFEU.—*¿Y ahora?*—va saltar la *mamá*, atribulada; y ab una mica més que no cau en basca. En *Paco* va córrer al *lugar del suceso*, y allavors, encarantse en *Pepito* ab tots dos, va desbotar de la següent manera.—Y donchs ¿qué s'havien pensat? ¿que jo havia d'anar pel mon, com vostès, fent riure a la gent ab aqueix castellà del Clot que gasten per tot dia? ¿Qué volien? ¿que continués amagant el meu nom com si fos un Carnestoltes? Jo'm dich Joseph Deulofeu, y no José D. Bermúdez; y ja n'estich tip, de *Pepito*: jo'm dich Pepet. No ho han de lograr, que jo sigui un català esguerrat com vostès.

ESTÈVE SUÑOL

La il·lusió del carreter

Ab un cigarro á la boca, xurriacas a la ma, boy muntat a dalt del carro, ¡jarri! ¡jarri! va cridant; ¡mala bestia! ¡feste cotre! —¿qué no pots? ¡tira endavant!— Garrotada seca al matxo. Ab las riendas tirants, acosta'l carro á las casas, fins los botons á tocar la paret de guix, que ratlla, cal y ciment fent saltar; —¡Ho-lla-hooo!... ¿Qui ve? Una noya ab lo cistellet al bras. Nina rossa, ¿vols pujarne si decás vas a mercat?— —Aixó pla, jo pujaria si a pujá'm vols ajudar.— —¡Xool!... aturat, mala pessa, que la Agnès ha de pujar.— —Prenme'l cistelló, Noy Toni; prenme també lo cabás.— —¡Xool!... ¡mal ayre que t'aguanti! ¡fes que no hagi de baixar!— —Tira, Toni, ja pots correr que'l mercat deu comensar.—

Jovenets, los dos, ¡cóm parlan de la festa que hi haurá en lo poble, dins poch dias! Ell, la vol treure a sarau. Ella, li'n promet ballarne per la festa, 'l ball de rams. Lo minyó, tot d'una, agafa lo cigarro, que, pipant, fumejava boyra blava qu'a la Agnès fa estornudar. y llensantlo ben enlayre després de haverlo fregat per la roda de son carro, diu, mirantla ab ulls d'aymant. ¿Endevina per qui deixo lo cigarro de fumar? —¿Per mi?—No; ¿si? vaja, bueno... —No t'entench, noy, parla clar. —¡Es que ja no vull fumarne per pogueuete comprá'l ram!—

La Agnès, s'es tornat vermella: de vergonya... o d'ansietat sent que'l cor fort li batega, baixa els ulls sense parlar, y ab los dits de sas manetas atormenta'l devantal; ell la mira ab ulls encesos y resta mut contemplant

com puja y baixa el pit d'ella sa confusió denunciant...

—Ja hi som; apa, noya, baixa. ¡Mala bestia! ¿vols parar? que si'm fas caure la noya prou la pell te faig saltar. —¿Quánt t'entornas?—A la tarde. —Si'm volguesses...—Prou que ho saps. Al punt de dos quarts de quatre aquí mateix fesne cap... —Adeu, donchs, diu la xicota. —Fins després, diu ell molt baix. Y quan ella s'allunyava ell mormola capficat: —Be ne tingut de topadas des que de carreter faig, mes las topadas de fora tot lo més fan un verdanch, las topadas com aquesta es al cor ahont fan lo mal...

R. J. B.

Puntas

A UNA FONDA DE SISOS

Parroquia.—¡Ep, noy! ¿quánt es aixó? Mosso.—Vosté te morro de badella, peus de tocino y cap de bé. Cervell ¿no'n té? Parroquia.—No. Mosso.—Ab pa y vi: pesseta y trenta y bon profit.

REGLA DE TRES... XIMPLE

Si inconstant es ser variable y constant vol dir formal y útil es lo aprofitable, l'inconsutil... pel corral.

EPIGRAMA

—Miris que es gran el desori que dú'l buscarse servey. —Crech que hi posará remey el servici obligatori.

RAMÓN BARBANY.

Concursos de LA TRALLA

Certamen literari-gastronómich

Fallo del jurat calificador en el concurs literari-gastronómich de LA TRALLA:

TEMA PRIMER.—Premi: Al treball titulat «L'Emperador del Paralelo», quin lema es: *Pels tirans alsa xusma innoble*, etc.

Primer accessit.—Al que porta'l lema: *¡Miréu lo bel*

Segón accessit.—No s'adjudica.

TEMA SEGÓN.—Premi: Al epigrama que porta per lema: *Xiulá y tocá ferro*.

Primer accessit.—Al que porta per lema: *No val á badar*.

Segón accessit.—Al que porta per lema: *¡Y te rahó!*

TEMA TERCER.—Premi: No s'adjudica.

Primer accessit.—No s'adjudica.

Segón accessit.—Al lema: *Aixís aixís*,

LA REDACCIÓ

(Els autors premiats poden passar á recullir els premis respectius, á nostra administració, tots els dias feyners de 3 á 5 de la tarda.)

Epigramas

(Premi del concurs de LA TRALLA)

Lema: *Xiulá y tocá ferro*.

Un geperut fent l'amor á una nena, ab veu melosa li deya:—Créguim hermosa, tinch molt grant, molt grant lo cor. Y li contestá la nena de son ditxo bromejant: —Massa que's veu que'l té grant que hasta li surt per l'esquena.

(Accessit del concurs de LA TRALLA)

Lema: *No val á badá*.

—Embolicat bé ab la capa, Gutiérrez: fa un fret que pela. —Ca, barret, lo ditxo diu: «No t'emboquis Gutiérrez»

RAFAEL ARMENGOL BURGUES

(Accessit del concurs de LA TRALLA)

Lema: *¡Y te rahó!*

Un lerrouxista exaltat que está molt enfurimat contra la premsa diaria, diu que *La Publicidad* es la sola necessaria.

J. PANÍS

Glorias naixents

FRANK MARSHALL

El vaig conèixer fa cinch ó sis anys. A las horas en Marshall era casi un nen, pró devant del teclat ja era un home.

Vareig asombrarme al veurel interpretar als grans mestres alemanys, ab aquella justessa, ab aquella comprensió artistica y si no vareig sentirme profeta pera vaticinar lo que en Frank fora ab el temps, vareig quedar intimament convensut de que aquell adolescent arribaria á ésser un pianista de punta.

Varem intimar, y en aquell reduhit cercle de artistas y admiradors (jo entre aquets últims) en Frank va imposarse y es va fer amo.

Va desapareixer y no vaig sentirme parlar més, fins que al agafar un periódich d'aquesta ciutat vareig llegir un concert ahont ell hi prengué part. ¡Per tot te deixo! vareig pensar y la busca y captura d'en Frank, va constituir desde á las horas la meva preocupació. ¡No'l tenia que pescar!

La rata la trobaren al formatje y en Frank... á la sala Chaisagne, en un concert qu'encare m'en llepo els bigotis. Pró, fillets, aquest Frank ja no es aquell nen d'ara fa cinch anys, ¡Cristo, quinas manetas!

A n'en Wagner, li diu de tu y á n'en Beethoven el tracta com de familia.

A n'en Granados li queya la baba... moralment, al sentir un deixeble que deixava tan alt el nom de la Academia y á mi s'em feya la boca aygua... de rosas al convencem de que no m'havia pas equivocat al formar judici d'aquell nen, de temps enrera.

Y ab rahó; aquellas vetllas fent música, sense ell, no podian tenir lloch, ell n'era l'ànima, faltant ell ens faltava tot.

Y no era per menos; l'ànima d'artista d'en Frank que lluytava á las horas per brotar y imposarse, se revelava tota al interpretar las més difícils creacions dels grans mestres, y ab verdadera genialitat arrencava al piano notas, no sentidas may, y expresava y sentia fentnos sentir y á voltas emocionar.

Causas difícils de enumerar, varen rompre aquellas reunions d'art separantnos á tots. Llavors el vareig perdre de vista.

Més tart, me va sorprendre la noticia que llegia en un diari. En Frank s'en anava a Inglaterra, y Regne-Unit. Y ¡ab quin desitj hauria volgut jo á las horas poguerlo pescar per sentirli per milésima vegada un trosset d'aquellas harmonias que tant foniam avans!

¿Qu'es Madrid?

(Accessit del concurs de LA TRALLA)

Lema: *aixís aixís...*

Madrid es una capital sense capital, qu'es vol capitalisá ab nosaltres y qu'ens ferá sufrir la pena capital si no logrem decapitarla avans.

J. M.^a DE FORTUNY

Aneédoia

Trovantse el general Prim de tertulia a casa del acaudalat fabricant de tabachs don Joseph Gener de l'Habana, algú dels alli presents, va permetres una brometa respecte de la pronunciació catalanesca del comte de Reus, a la que aquest va contestar ab molta vivesa.

Señores; yo sé muy bien que garbansos y Barceloná se pronuncia garbanzos y Barcelona y lo escribo con z y con c respectivamente, pero yo quiero pronunciar garbansos y BARCELONA, para que cuantos me oigan hablar en castellano, sepan que soy catalán.

De cãn solfas

Qui m'ho havia de dir que hi haguessin coros mellors que *La Juventud musical solazante*! Reyament no m'ho creya, però ¡Reira de bet! anar jo al teatre Onofri, lo diumenge passat, sentir las primeras passadas del «Orfeo Catalá», y posarsem la pell de gallina, tot fou hù; al veure aquell director, fent uns gestos iguals als que faig jo abla tralla, quan repico'l bestia, vareig creure de bona fe, que's tractava d'algún company de trevall, pro tot seguit vegi, que no era una tralla lo que portava als dits; era tot l'Orfeo. (Aquesta frase l'aprofitaria en Lerroux per arrastrar las sevas massas.)

A mida qu'anavan rellant, anava jo entusiasmantme.

¡Ja m'hi trojava! ¡quinas ganas de badar la boca! fins me vingueren intencions de llensar un pinyol d'aquells qu'en los meus temps esperveravan a nostre director, pro lo meu company que ab mi venia va estirarme de la brusa, tot dihent:—No sigas penco; mira que't cridarán al'ordre!

Aixó va deturarme ó sino... y vetaquí que ve la segona part, y ¡renoy... renoy! varen cantar «De bon mati», d'en Clavé, aquella pessa que tant ens costava á n'els de la Ju-

S. GIBERT. M.

Una mare de familia

Mirant al cel.

Mirant la terra.

ventud. Allavors si que vareig volguer pendrihi part; jo que m'estiro y ¡catatruch! n'afino un tros que sabia de cor y sentho que'm tocan de l'espalla. Era un *incomodador* del teatre que tot murmurant m'agafà d'un bras y va ensenyarme la porta... ¡com si l'hi hagués demanat! Jo prou m'escusava... pro de res varen servirme las mevas rahons.

Bueno: ja soch al carrer; y lo Somni de Gentil? y ¿Catalonia? ¿qu'en diré a LA TRALLA?—pensava jo, a n'aquells no s'els pot

anar ab *guatlles*... Tot panssit vareig anar a un *tioko* d'enfrente a ferne cinch del rabiós; tant bon punt acabava de veurels, tenia ja l'ideya:—esperaré al company que surti.

Vareig aguardarme cosa d'una hora, ab impaciencia, tot fumantme un dels tremendos, quan de prompte veig al company fent uns ulls com unas taronjas. Lo primer que va dirme.

—¿Hont t'has ficat?

—Hont t'hi surtit; deus volguer dir... bé,

digas; ¿cóm han anat aquestas dos composicions novas?

—¿Qué no hi has sigut?

—No; veurás... tenia ganas de orejarme.

—Bé, noy, molt bé; ¿sabs qu'en García Robles ne sab un niu? ¡quina inspiració! y ¡quina manera d'identificar la música ab la lletra! La Pregaria—un dels cants de la Trilogia...

—Parla de música, y deixat de filosofia.

—De música parlo...

—¡Ah!

—Donchs «La Plegaria» per mi es lo mellor; allí sentirias un devassall de notas, que creume m'han tocat las *firmas* del cor, a n'aquells moments per mi allò no era un teatre, ni eran veus humanas las qu'ho cantavan, allò era un Cel en dia de festa major. Lo que també m'agradat es ab la valentia com acaba l'obra, d'aquella manera sols s'escriu quant se sent l'assumpto, com ho sentí en García Robles. Pro... ¿cóm no havia d'inspirarse tenint aquells hermosos versos d'en Picó y Campamar?

—Aixó dels versos deixho per en Xeixa Moixa...

—També tens rahó; pro encare que no hi entengui, sempre creuré serán mellors que las Odes d'en Marquina.

—Y del «Somni de Gentil»?

—Aixó ja es d'un altre género, sencillet, pro agradable; en Gibert al escriurela no va proposarse altra cosa que fer una cançó sentida y va lograrho...

Va explicarse de tal modo lo meu company que va deixarme convensut, y *andemés* ell té molta lletra... menuda fins jo l'hi vist fer cartas sense cap errada de gramática lo que no deixa d'ésser una gran garantia.

Y are qu'hi pensol ja'm descuidava de dirloshi que a la tarde vareig sentir un ramell de sardanas del senyor Guiteras que n'hi havia per lleparshi... las orellas, tant m'agradaren que de poch faig repetida ab lo del mati. ¡Ah! era a la societat «Colonía Giromina» y va tocarlas aquell jove concertista Frank Marshall, lo qual vol dir que'em toca pagarli un altre ral: Si continúes fentho tant bé m'acabarás... los quartos.

Y are'm dispensarán porque'm crida la Cecilia y l'haig de tenir contenta, puig desde que faig aquestas xarradas, está sempre rondantme. Bueno Alanta.

CARRETER XISCLAIRE

L'Emperador del Papalelo

(Premi del concurs de La Tralla).

Pels tirans alsa xusma innoble,
(Clavé).

En pradas floridas — de terra africana
hont deixa'l sol caure — sa gran rohentó
de rassa gayatxa — creuhat de gitana
nasqué un redentó.

Sotjant sa naixensa — l'Avern seu gran festa
y en mitj tarratremols — qu'obrian els camps,
ab fúria congriava — terrible tempesta
d'aiguats y de llamps.

Donchs may en las vegas — de l'Andalucía
ningú vist havia — semblant querubi,
qu'encés com rosellas, — vermell ell naixia
igual qu'un rubí.

Lo nom d'Alexandre — las fadas li daren,
teixintli, las bruixas, — de porpra un mantell.
y ab palmas y rosas — al Roig coronaren
com César novell.

Per dó li donaren — llampant oratoria
d'estil que'n els temples — de Baco es espill,
y atávica mandra — dels pobles d'histeria
del rey Bohabdill.

Quan gran entre somnis — de molta grandesa
en timbas y estafas — prová son talent,
y ab minas ficticias — mesquina riquesa
burlá a molta gent.

De ferse rich prompte — tenint, ell, la dèria
als Deus feya ofrenas, — mes, sens qu'ho logrés,
es planta a la vila — semé de l'Iberia
ab nom del Progrés.

Allá en soterranis — humits, faltats d'ayre,
la vida xuclava — dels treballadors,
quedantlos a deure, — lo bréol garlayre,
las sevas suhors.

Mes, com que'ls caxistas — queixantse per vici,
volían a l'hora — cobrá els seus jornals,
els deya que fessin — petit sacrifici
pels grans ideals.

Quan ells treballavan, — lo Roig, sens misteris,
donavas al culte — de Baco divi
en mitj de disbauxas — sopars y tiberis
bevent a desdís.

Feu guerra'ls burgesos — qu'esplotan als pobres
y ell en sa impremta — l'Àpolo esplotá.
¡Oh, Deus! fins a Febus — que foch té de sobras
si'l vol abrusá.

L'Àpolo en folletos — l'infamia publica
trayent la careta — del Roig vividó,
mes ell no contesta — ni un sol mot replica
lo fals redentó.

Fugí de sa terra — porque'l coneixian,
y a sou d'un ministre — (d'un moro petit)
ana a moure vagos — hont telas teixian
ab forsa y dalit.

Seguí hermosas terras — hont fan taps de suro,
donchs era camp verge — de bon esplotá;
si els rals s'emportava — que'l treyan d'apuro,
miseria hi deixá.

Per tot hont passava — deixá recordansa
de vagos, miseria, — de sanch y de mort;
del centre lacayo, — com vent de venjansa
portava dissort,

Meriendas de negros — mes tart organisa
y els don' butifarra, — pa y ví batejat;
com mansas ovelles portant per divisa
la santa unitat.

Als pinxos, mossegas — y gent forastera
armats de pistolas — un jorn d'eleccions,
devant de Santa Ana — cercá la manera
de fer coaccions.

Amich de sa vida — quan sent per la plassa
que xiulan las balas — a tort y a deret
veyent que'n las venas — la sanch se l'hi glassa
fugí com cohet.

Tingué un desafío, — mes, sens conseqüencia
els jutjes del lance, — salvantli lo cor,
— no tiene — digueren, — ab molta eloqüencia —
ni pizca de honor.

Secret emisari — de cosas podridas,
de patria mentida — d'un régim corcat,
aixeca las massas — ab l'odi nodridas
y surt diputat.

Mes tart organisa — la cassa del poble
del modo y manera — que bé l'hi escau.
Donchs com a nou César — August y molt noble
vol ferse un palau.

Si bé democracia — tot'hora predica
ell mana y disposa per fer eleccions;
com Czar de las Russias — l'ukase publica
donant instruccions.

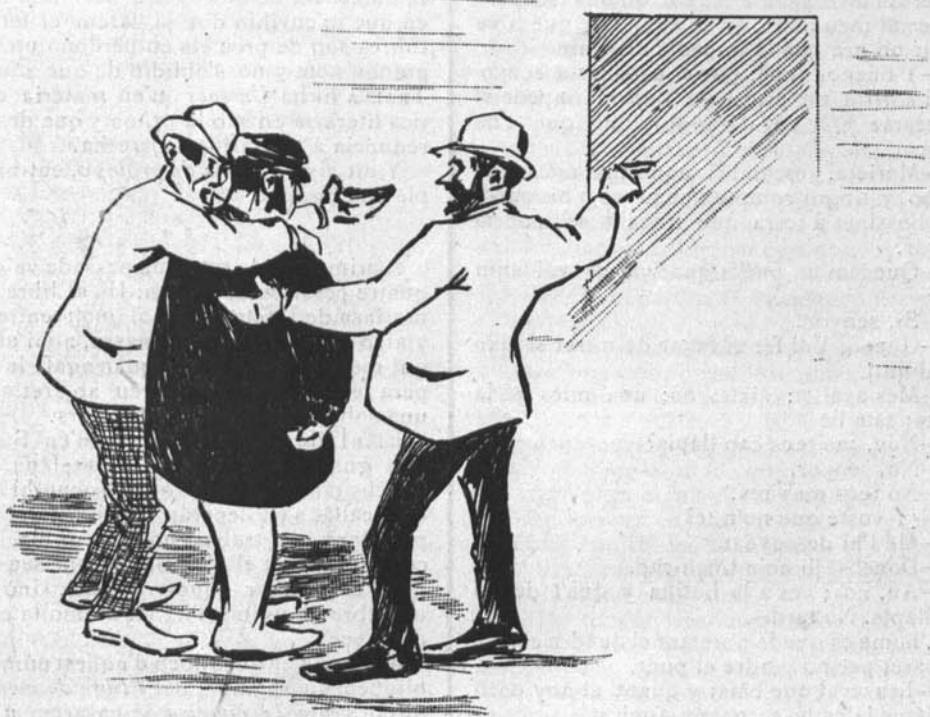
Nota política internacional

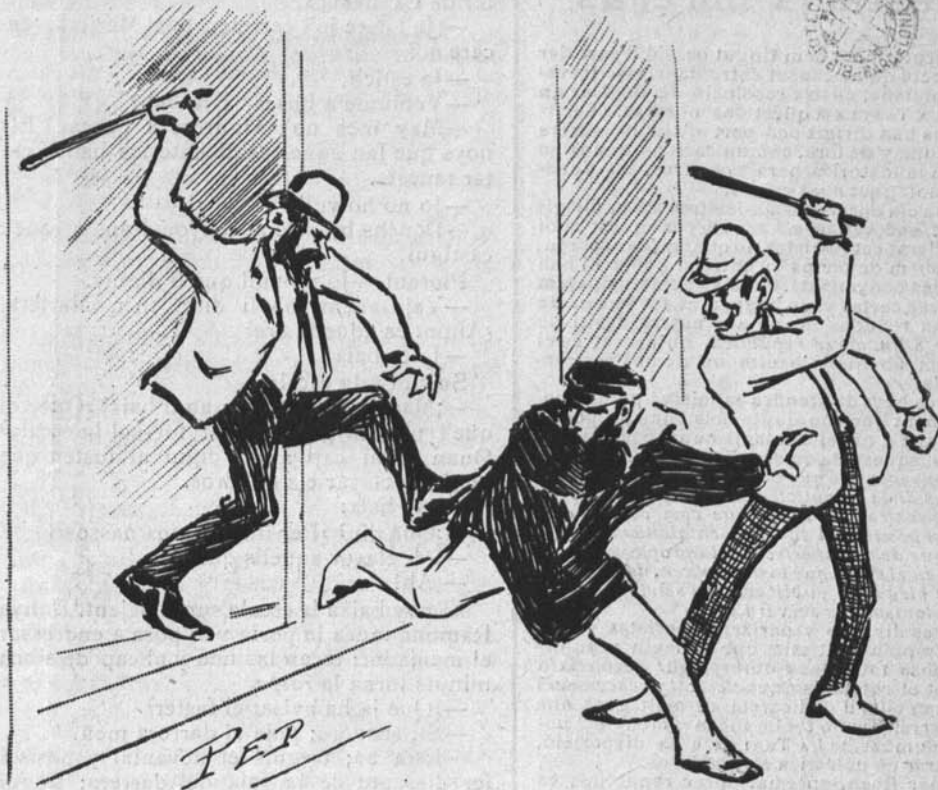
El Panamá presumeix
disfressat de general,
perque te'ls Estats Units

que li aguantan el mirall,
sens pensar que tart ó d'hora
el favor te de pagar.

Els "fraternals" y l'obrer

Avans de las elecciones.

Després de las elecciones.

Y en tant se la xala — donantse gran vida com no se la dona — d'aquí cap burgés; s'entaula á las fondas, — als pinxos convida y viu sens fer res.
A voltes un poble — talment sembla lelo. Crida ab molt desfici — que vol redempció; y á un bretol exótic — del gran Paralelo lo fá Emperadó.

ARTUR NASPREDA

Renechs

Sabem de molt bona tinta que'ls regidors del cacicat lerrouxista ja han anat á l'aranya estira cabells tractant de la futura repartició de varas.

Per un altre part els concejals de la mateixa corda, pro de la fornada anterior, que tan retrets s'han mantingut en la darrera lluyta electoral, no poden dissimular la contrarietat que'ls ha causat el reforç tan nombros que'ls hi caurá á sobre el proxím janer. Ho comprenem; serán massa colla á repartirse la feyna.

¡Pobre Barcelona!

Quina campanya la que ha fet en Salmerón! ¡Ja hem perdut el compte dels discursos elocuentes que ha pronunciat!

Fa trenta ó quaranta anys que fa'l mateix y ab la mateixa constancia.

La Monarquia no vol caure, però ell *dali* que *dali*, un discurs darrera l'altre.

Un altre home es cansaria ó bé se li acudiria que ha de mudar d'eynas, però á n'en Salmerón no, ell segueix impertèrrit ab la mateixa.

¿Qué potser s'ha proposat fer mal de cap al noy tendre, com á medi de ferli tocar el dos?

¡Ay, senyor Salmerón, que la seva filosofia se li'n va en *palabras*... no més que'n *palabras*!

Hem sentit dir que'ls *elements republicans* extranyan y's queixan de que LA TRALLA els fuetegi tant, essent també nosaltres *d'ideyas avansadas*.

Donchs no ho extranyeu gens. Avuy á Barcelona sols hi há dos bandos, el dels que estiman á Catalunya per sobre de tot y treballan per la seva autonomia, y el dels que volen seguir entronisant el despotisme del centre.

Nosaltres som á la vanguardia del primer, vosaltres á la del segon, y hem de toparnos per forsa. ¿Qui perdrá? A la llarga vosaltres, perquè vos guia un ideal esquifit y pobre: prediquéu la llibertat y voléu continuar endogalant á Catalunya; prediquéu la llibertat del individu y als vint anys la preneu á tots els homes. Nosaltres som catalanistas perquè estimém la llibertat tant com la nostra terra, y si no fos el nostre programa el més lliberal no'l seguiríam.

Vosaltres sou la gent del any 70 ja decrepits y momificats, nosaltres som la joventut ardent y entusiasta que espera y té fé en la patria.

Els vostres periódichs sont fets per gent que hi menja, tots nosaltres vivim del treball y per escriure sacrificuém horas y horas pera cumplir el dever de desvetllar al nostre poble.

Vosaltres... en fi, ja ho sabeu lo que sou, potser massa, la llástima es que'ls infelissos que us segueixen no us coneguin prou.

Molta paciència, republicans de pega; teniu enemich per temps.

**

Per trágul el que s'ha armat a la Ex-fraternitat Republicana. Tothom tira pel seu cantó.

La plana major d'els exfraternals están en un estat nerviós tan exaltat que fins vehuen traicions en la seva propia sombra. Els soldats de fila es van escamant y prompte la desbandada será fenomenal.

D'un dia á l'altre ja'ns ho temíam, mes no'ns creyem que'ls que's van deixar engallinar pel vividor máxim obrissin els ulls tan aviat.

S'han de desenganyar d'una vegada els obrers; la República de la comparsa política de'n Salmerón no es més que la continuació,

ab una petita variant de noms, de lo que'ns desgoverna actualment.

L'autonomia de la regió, del municipi y del individu es l'únich que'ns pot salvar.

Tot lo demés son passatemps dels explotadors del poble, dels lladres legals disfressats ab el nom de monárquichs ó de republicans.

**

Ja fa dias va posarse de manifest que hi havian periodistas que cobraven ó que havian cobrat de l'Ajuntament sous que no havian guanyat.

El *Maleta Indecencias* no sols va treure importancia á n'aquest assumpto, sinó que va procurar desviar l'atenció pública. *Maleta* ¿qué no pots tirar la primera pedra?

**

En aquest temps la nostre canalla espera'l dia dels Reys com el *manná*, y conta els dias y frisa perquè no van depressa.

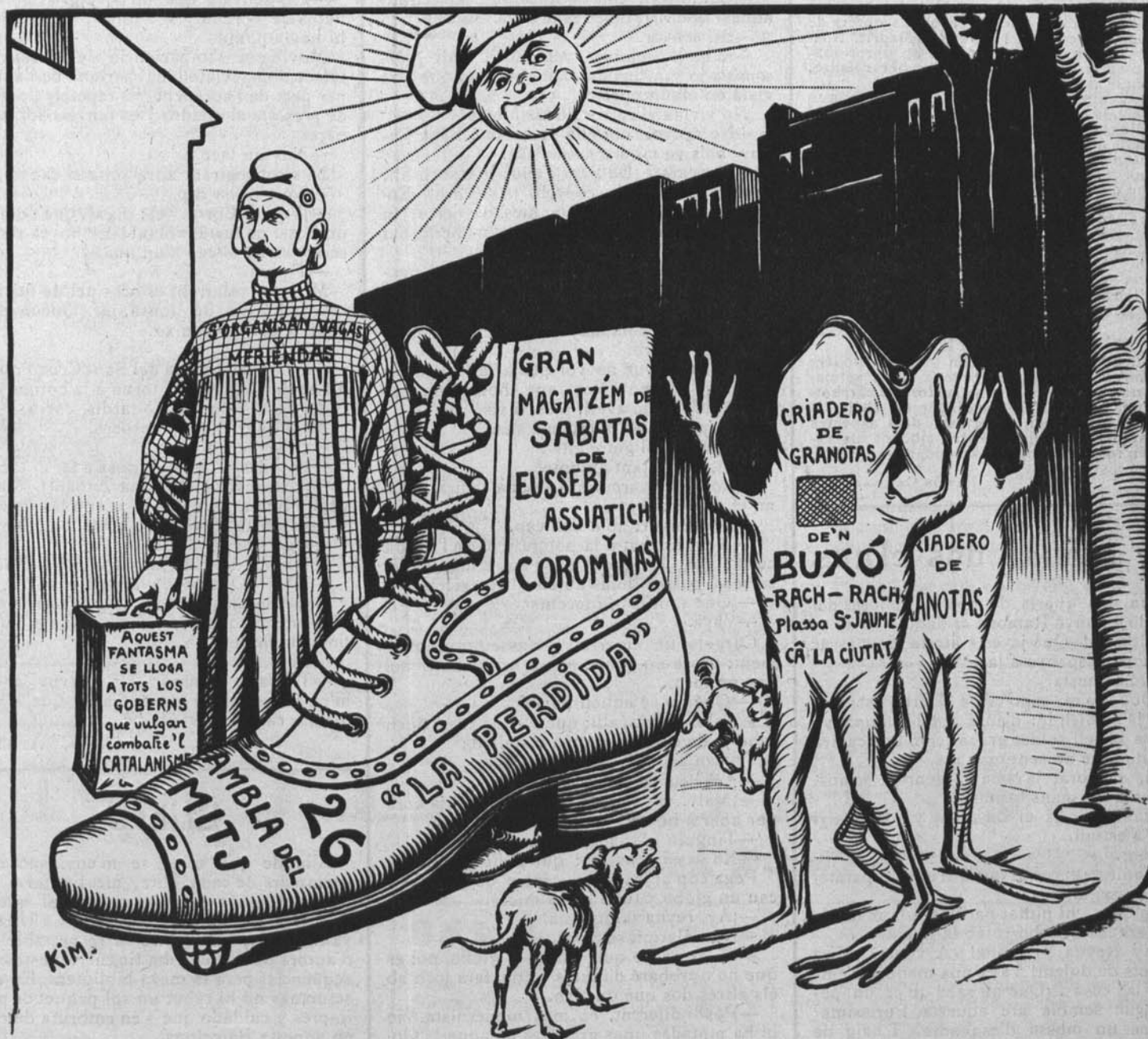
Els nostres *avensats* també fan com la canalla, també badan y esperan ¿per hont deurá venir? també frisan y compten els dias.

¡Infelissos! Encare ho son més que la quitxalla, per aquesta al menos arribará el seu dia, però lo que's vosaltres ja podéu seure, ab las vostres miserias heu allunyat á la República, que com á bona persona que's, fuig de vosaltres com de la peste.

Vosaltres no sou republicans, sou un remat ab uns quants pinxos valents que us y menan.

La República es un altre cosa, ¡qué os heu pensat!

Anuncis ambulants

La sabata, el ninot y las granotas

passejantse per la Rambla á las foscas.

Qüestions obrepas

Si particularment hem tingut ocasió d'apreciar el bon efecte qu'ha causat entre la classe treballadora catalana, nostre resolució de dedicar un lloch de LA TRALLA a qüestions obreres, oficialment s'ens han dirigit per part d'alguns obrers de Barcelona i de fora, comunicacions, que si no fossin tan laudatòries per a nosaltres, les donaríem ab molt gust a las caixas.

Casi tots els obrers qu'á nosaltres s'han dirigit per escrit, encoratjant a seguir per aquest camí s'han declarat catalanistas, lo qual no'ns sorprén, puig ja sabem de temps qu'entre el poble hi han catalanistas convensuts. Per aixó no'ns ocuparem de las sevas cartas y no haguérem fet esmen de cap de las rebudas á no ser nostre desitj de contestar á Un obrer republicà, qu'aquest es el pseudónim ab que s'oculta un de nostres corresponents.

Nosaltres hem de atendre sa misiva perque comensa dient que «no dupta dels bons propòsits de LA TRALLA, ni del catalanisme avensat que representas, aquestas son sas paraulas y que si bé «estich convensut de que vostés son demócratas de debó y fins diria qu'anticlericals perque de sobras ho han demostrat, jo crech que com vostés no hi pensa casi bé ningú á dintre el catalanisme y casi estich segur de que si estremen la propaganda catalanista en el sentit que la dirigeixen, no trigarán á tenir de plegar la publicació del setmanari perque'l catalanisme els deixarà sols.»

Aixó ja es dir algo y parlar ab serietat y com qu'ens complau moltíssim que hi hagin republicans y sobre tot si son obrers, que reconeixin que no tot el catalanisme es clerical y reaccionari com diuen ells, li dedicarem ab molt gust uns quants párrafos y no tenim inconvenient en posar las columnas de LA TRALLA á sa disposició, si vol entrar en polémica ab nosaltres.

En primer lloch, apreciat obrer republicà, es molt dir, el dir que son poch els que dintre el camp catalanista pensin com nosaltres. Y ab números l'hi probarem. Encara qu'ens jectiguí mal el dirho LA TRALLA es ven molt per tot Catalunya, especialment á Barcelona, y el que's lleigeixi molt, proba que nostres idees troban resó en el camp catalanista.

Diu també que si extremem la nostra propaganda en el sentit qu'ho hem fet fins ara, ens deixarán sols. Aixó s'ha de veure, apreciable comunicant; per de prompte, nosaltres l'extremem y no perdém ocasió de dir qu'en materia religiosa pensém com l'Il·lustre Pi y Margall; volém la separació de l'Església y del Estat y com pensém en materia social... ja varem dirho la setmana passada desde aquestas columnas. El catalanisme que digui'l que vulgui, però tingui l'Obrer republicà, la seguretat de que no dirá res, per la senzilla rahó de qu'ens un fet, el que sota la bandera catalana poden acoblarsi tots els bons fills de Catalunya, pensin com vulguin en qüestions socials y religioses.

Per altre part, que siguin poch ó molts els catalanistas que pensin com nosaltres, gens há de preocupar. De cap de las maneres. Es un principi fundamental de democràcia la mutua tolerancia. Un intolerant sigui clerical, sigui jacobí, no pot ser may demócrata. Tan lluny están de la democràcia els que cremarian als descreguts, com els que volen matar capellans y monjas. A la fi descreguts y capellans son homes, y si no hi hagués altre rahó, l'humanitarisme ens diu que no tenim cap dret pera atentar á la seva vida.

Per aixó, els catalanistas més avensats, may atiarém al obrer al saqueig, al incendi y als assassinats, perque entenem la democràcia com s'há d'entendre, que es justament tot lo contrari de com la entenen els que enganyan als obrers de Barcelona, per conte del govern de Madrid. Nosaltres volém un obrer demócrata, un obrer instruit, un obrer digno y noble, no un obrer lladre, ni un obrer assésol com volen ells.

Y per tot aixó no duptem un moment de que l'obrer català es convenserá á la fi de quí son els seus amichs y qui son els seus enemichs; es convenserá de que tota aquesta retórica barata dels republicans d'enfronte no te altre objecte ni finalitat que desvirtuar la propaganda catalanista, que prou qu'ho veuen qu'ens molt més democràtica que la qu'ells fan, y quan l'obrer català obri els ulls á la rahó, alashoras, vindrá ab nosaltres y abominará dels falsos apóstols que durant tant temps l'haurán privat de veure y de sentir, tapantlos hi els ulls ab una vena y las orellas ab cotó fluix.

Are l'Obrer republicà pot dirhi la seva y nosaltres quedém á las sevas ordres.

RAMÓN CAMPANY.

Per clavar dos claus

Tocan dos quarts de nou al rellotje del menjador; donya Ramona cridant:

—¡Marieta! ¿Qué ja está llesta de passar el blanch d'Espanya á la cuyna?

Ningú contesta:

—¿Qué no'm sent? Ave Maria, sembla sorda; ja li dich jo; d'ensá que l'acompanya á plassa aquell soldat grabat com una cadira de rejilla, que no sent may res.

—Si, senyora; ja l'havia sentida avans, però tenia las mans brutas.

—Bueno; posis el devantal y acompányi el noy á estudi.

—Vaig.

—Juanito ¿qué burxas á n'el escaparate? Baixa desseguida.

—Es qué... hi pintat patillas á la mare de Deu y are las hi esborro ab la goma.

—¡Ay Reyna soberana! ¿A veure? ¡Mira que n'ets de dolent! Vaya una manera d'emporcar las cosas. ¿Qué no sabs qu'ens un pecat? ¿Qué sembla are aquesta Purissima? Aixó es un mosso d'esquadra. T'haig de pegar una pallissa el millor dia, que no t'en aixecarás.

—Es que volia fer la cara d'aquell carreter de LA TRALLA.

—¡Ja't daré jo'l carreter, apal Marieta, ¿encare no?

—Ja estich.

—Veniume á buscar aviat ¿eh?

—May més no't vindrém á buscar. Els noys que fan aquestas dolenterias han d'estar tancats.

—Jo no ho vull.

—Donchs ho diré al senyor Pons y que't castigui.

Plorant.—Jo no vull que li diguis.

—Vaja aném, no li diré. ¡Ah, Marieta! ¿Ahont es aquella are?

—Ja es baix.

Surtint á la escala:

—¡Marieta! ¿Qué hi fa aquí baix? ¿Qué vol que'l nen caygui baixant tot sol la escala? Quan torni cap aquí, digui al fuster que pugi per clavar els quadros.

Desde baix:

—¿Qué diu? ¿Per inflar quins nassos?

—Per clavar aquells quadros.

—¡Ah!

El noy baixa la escala sumiquejant. Donya Ramona tanca la porta y es posa á endressar el menjador; tocan las nou y al cap de cinch minuts torna la raspa.

—¿Qué ja ha avisat el fuster?

—Si, senyora; puja al darrera meu.

—Esta bé; treguis el devantal y posis á fer dissapte de la sala del darrera; tingui compte ab que no se li quedi enganxat cap bombó d'aquells que hi há sobre la tauleta á n'el plumero, com va fer la setmana passada, que després va deixar el nostre retrato que semblava aquell paper d'agafar moscas.

—No tingui compte.

Entra'l fuster ab l'indispensable aprenent, portant aquell un cabasset á coll.

Cridant.—Y bonhóra.

—¡Ah! ¿ja es aquí?

—Si, senyora. ¿Qué s'ha de fer?

—Passi, passi, que tancarém la porta.

—¡Noy! ¿Qué fas embadocat aquí á la escala? Apa, entra, semblas un estaquirot. ¡Passaaaaa!...

—¡Uy, uy! Quina clatellada.

—No li pegui, pobret.

—Es que... ¿Qué's creu qu'm fa cremar poch? Es la criatura més catxassa qu'he vist.

—Bueno; entri. ¿Veus aquestos dos quadros d'aquí terra? Donchs s'han de penjar á n'aquest pany de paret.

—Está bé.

L'home es queda parat contemplant la paret.

—Bé, ¿qué mira are? ¿Qué vol dir que no hi estarán bé?

—Ca... no...; estava mirantme el retrato aquest que... ¿Potser es la seva mare?

—Si, senyor.

—M'ho ha semblat, vegi; soch molt *salomista* jo y... fins me balla pel cap que l'he vista en algún puesto.

—¿No vivian al carrer de las Molas?

—No senyor, no; ella va neixre á Sant Feliu y no's va moure may d'allí.

—¿Ay carat? ¿De Sant Feliu? Jo'n soch fill; vetaquí d'ahont la conech. ¡Ay, carat! Encare que jo al cap d'un mes de neixre, la mare'm va baixar á Barcelona y no he tornat á pujarhi may més á Sant Feliu.

—Oh, donchs aixis si que casi no es possible.

—Y ¿qui li diu á vosté que no fossim ab la seva mamá companys de bateig? Es clar, d'aixó la conech.

—Bueno. ¿Qué no vol penjar els quadros?

—¡Ay, te rahó! ¡Noy, apa, home, no badi! Agafa'l sofà avall; més; aixis.

—Cuydado, ab la tauleta, nen.

—¿Qué's vol gaire alts?

—Si, si; bastant amuntet.

—No hi arriarém pas ab una cadira. ¿Qué no té cap escala?

—No, senyor; no'n tich cap.

—¡Noy! arribat á la botiga y porta l'escala curta; apa, corrents; no t'entretenguis pel carrer á posar llufas ab els altres xicots.

—¿Qué sont els Ignocents?

—Vaya.

Cargola un cigarret y s'asseu tranquilament; passa un quart, passa mitja hora y el noy no torna.

—¿Qué no vé aquell noyet?

—Calli, dona, calli; que... ¿ho veu si tinch rahó jo de clavarli alguna clatellada?

Trucan.

—Are deu ser aquí.

—¡Mal... no sé com t'escanyo! ¿Mitja hora per anar á buscar l'escala? Porta, porta.

—Tinguin cuydado ab l'escala.

—No passi pena, no; que ja hi estém fets. Pega cop al llum del centre de la sala y cau un globo y tubo fets á micas.

—¡Ay, reyna santíssima!

—No s'alarmi, senyora.

—No es per lo que valgui el globo, no; es que no'n trobaré d'iguals y no farà joch ab els altres dos que quedán.

—Pòsili diferent, es més modernista. No hi há pintadas unas granotas en aquestos globos, donchs, comprin un qu'hi hagin uns toreros que's l'animalet que s'hi adiu més.

—Si, si, pot fer broma; com que vosté no sap lo que val y representa.

—Oh, deu valdre tres ó quatre rals.

—No, senyor, no, que val molt més; ha de saber qu'aixó es un regalo qu'una senyora va fer al meu marit qu'ens metje perque li va curar un grá que la impedia de seure.

—Y bueno, dona; potser á aquesta senyora li sortirá un altre grá que la impedeixi aixecarse y li regalará el globo que s'ha trencat.

—Marieta, escombri aquestas micas de globo y tingui compte que no se n'hi quedi cap bossinet á terra que fregant se'l podria clavar.

—Quedém en que'ls quadros els vol aquí ¿eh?

—Si, senyor.

—Guapo. Vol fer el favor de mirar si aixó es al mitj.

—Més avallet; aixis; no; una mica á la dreta; está bé.

—Noy, ¿no tens cap llapis?

—No, senyor.

—No tens may res.

—¿Y vosté que no'n té?

—Me l'hi descuydat.

—Donchs, jo no'n tinch cap.

—Au, noy; ves á la botiga y que't deixin un llapis. No tardis.

L'home es queda apretant el quadro contra la paret per no perdre el punt.

—Tanseval que baixi y quant el noy porti el llapis ja'ns ho tornarem á mirar.

L'aprenent tornant:

—Si es servit.

—Tornemhi, donchs. ¿Vol donar un cop d'ull?

—Més amunt; una mica á l'esquerra; aixis.

—Está bé?

—Si.

L'home marca'l senyal.

—Aném per l'altre. ¿Vegi? ¿Está bé aixis?

—Més avallet; es una mica tort; no'l toqui més; está bé.

Fa l'altre senyal.

—Noy dom el filabarquí.

—El gros?

—Si, home. (Li dona). ¿Qué'm donas aquí? ¿Y las brocas?

L'aprenent va regirant girant el cabasset.

—No n'hi há cap de broca.

—¡Malehitsiga! corra porta una broca; digaho al Felip; cayta.

L'aprenent se'n va y al cap d'un quart y mitj compareix.

—Si es servit.

—¿No'n tenia cap de més dolenta? No serveix per res aixó; en fi farém lo que podrém. (Buscant per la paret).

—¿Qué busca?

—Els senyals que no'ls veig. (Es treu el llapis de l'orella y se'l mira). Malviatje; no hi havia punta.

Moviment d'impaciencia de la senyora y temor d'una clatellada pariona de l'anterior per part de l'aprenent. Es repeteix l'operació de presentá el quadro y es fan els forats á la paret.

—Noy un taco.

El xicot regirant altra volta el cabasset.

—No n'hi há cap.

—¡Vatual! Corra, ves; digals que't donguin un bossi de fusta; volant. (El noyet desapareix y torna al cap d'un quart).

—Tingui.

Mirant y remirant el bossinet de fusta.

—Ja ho ets de llonsa, ja. ¿Qué'm portas aquí? Saps qu'ens aixó.

—No.

—Es aquella cama del Sant Cristó qu'hem d'arreglar. Apa, apa; torna á la botiga y porta un bossi com cal; no tardis, corra.

Altre quart y mitj d'espera.

—Li serveix aquest.

—Está bé. (L'home's posa á fer el taco).

—(La senyora Ramona cridant). Marieta vagi á buscar el nen que ja son las dotze.

—(El fusté ab vivesa). ¿Qué diu, senyora? ¿Que son las dotze.

—Bueno, donchs; ¡noy apa cap á diná!

—¿Qué? ¿Qué no clava els claus?

—Cá; son las dotze y haig d'anar á dinar nada menos que á la travesera; vaja, *alante*, fins á la tarde.

—Peró...

—Trobaria el dinar fret y avuy la dona m'ha fet escudella de carbassa que s'ha de menjar calenta; passihobé.

A. C. AYNÉ

Llibres

Alló de que si no se m'enviavan dotze exemplars de cada obra, me limitaria á dir que son autor *prometia* y que al que sols m'enviés un, li diria de burro fins á Urrecha, va infundir *panich* entre la respectable classe d'autors de llibres y ha tingut funestas conseqüencias pera la meua biblioteca. En cinch setmanas no hi rebut un sol paquet de paper imprés y cuidado que s'en embruta de paper en aquesta Barcelona!

Deixinme, donchs, cantar la *palinodia* ó sinó, aquí abont tothom lleigeix els llibres

sense gastarse un céntim, jo seria l'únic qu'agafaria el vici de comprarne y fora sentar un mal precedent.

Senyors autors y editors: lo del envio de la dotzeneta de llibres era sols una broma; en que m'envihin dos ja farém el fet y si'ls llibres son de preu els en perdonu un. Prenguinne nota y no s'oblidin de que aquí á LA TRALLA hi há Un *sabi* qu'en materia de critica literaria en sab la prima y que desde are renuncia á tractarlos d'Urrecha.

Y dit aixó á guisa de prólogo, entrarem de plé en el *guisat*.

A primers de la setmana passada vaig rebre quatre pessetas de prossa. Un «Llibre de memorias» de l'Esteve Suñol molt entretingut y aixó ja es dir prou y massa, aquí ahont el qui més y el qui menos, quan agafa la ploma pera fer un llibre, ja es creu ab dret á donar una soberana *llauna* als llegidors.

El «Llibre de memorias» d'en Suñol es una gustosa sanfaina á la catalana, qu'els amichs d'aquest plat, tot hi trobanthi á faltar el bacallá, s'en lleparán els dits. Ja sé qu'els partidaris de trobar unitat en els llibres, criticarán molt el d'en Suñol, que sens dupte pera compensar aquest defecte, sinó ha fet un llibre ab unitat, l'ha fet ab molta cantitat de paper.

Y com qu'en altre lloch d'aquest número publicuem un fragment del *Llibre de memorias*, dirém véase la *muestra* y pasarem á donar compte d'un altre obra.

Marines y boscatjes es titula un volúm d'en Joaquim Ruirá, publicat per la revista *Juventut*. Se tracta d'una colecció de narracions clericals, y dich clericals, perque no poden deixar de serho desde'l punt que son autor comensa ab un *Ave Maria Purissima*, ahont ens diu una racatracóica de cosas més propias d'una obra publicada *ab previa censura*, que no d'un volúm editat á cá la *Juventut* que tenen fama de *ateys*.

No hi pogut llegir ni las marinas ni els boscatjes, perque entre las trescentas planas d'aquest volúm y las quatrecentas y pico del d'en Suñol, ab la torna de que més avall faré esment, es molta lectura pera una setmana, quan no's té temps apenas pera llegir.

Ab tot, füllejant, füllejant, he llegit alguns trossets del llibre d'en Ruirá y va forsa bé; la prosa es molt pastosa y de carácter genuinament català, pró... home, ¿qui'l fa ficarse ab l'Ave Maria Purissima al comensá el llibre y ab Nostre Senyor al acabar? Perque are li dirigiria més elogis, pró no puch ferho perque corro perill de ser titllat de clerical y en aquest cas s'hi trobarán molts al parlar del seu llibre.

Por todo lo cual, li recomano que dongui á Deu lo qu'es de Deu y que fassi llibres sense barrejarhi la fe, las sevas creencias y *ainda mais*. Es un consell d'amich.

Creuant la plana morta es titula un llibre d'en Pujalá y Vallés editat per la biblioteca «Nova Catalunya».

Com que'l editor de tal biblioteca es un estimat amich que s'ha tornat boig y ha agafat la deria de regalar llibres, qualsevol elogi resultaria parcial. He llegit l'obreta d'una tirada y sense respirar y'm limito á fer constar aixó y á dir que'l volúm está á punt d'agotarse. Aixó últim per compte de l'editor.

Y... envihin llibres, homes, envihin llibres y no tinguin por.

UN SABI

A una gelosa

La R. C. G.

Sé qu'estranyas molt, nineta, y fins t'atxas de inconstancia, el no venir jo á las nits com avans acostumava, á jurarte'l pur amor que á mon pobre cor inflama, per entre'ls negrosos ferros del finestr de ta casa, que ab sa duresa irritant de tu, ¡mon cell me separan.

Sé que'm tractas de perjur, versátil, poca paraula, fals, hipócrita y ingrát; y que feta un mar de llágrimas, dius, que l'oblidarte jo, es sols perque estimo á un'altra.

¡Oh! per Deu, ma bella aymia, recobri'l teu pit la calma! ¡De tos negros ulls aixuga tantas llágrimas amargas! ¿Cóm vols tu, nineta hermosa, mon pensament, ma esperansa, cel blau del meu porvenir, estel que guias mas plantas, que inhumá t'haja oblidat per dar lo meu cor á un'altra?

¡Per Deu no pensis de mi—si es que no vols ferme ultratge—lo que sols digne es de cors plens de falsia y de infamia!...

Si bé es vritat fa cinch nits qu'he faltat ab tu, m'aymada, no es perque t'ha oblidat per posá amor á cap altra. puig so d'aquells d'«un sol Deu, una patria y una dama»...

Si he faltat... ¡te seré franch! ¿sabs quina ha sigut la causa per la que infundadament han llensat tos bells ulls llágrimas al senti'l rosech del corch de la gelosia amarga?... Per que apreta massa'l fret y tinch la capa empenyada.

R. A. B.

Sabadell, novembre 1903.

Qüestions polítiques

En Grandmontagne va arribar á Barcelona y devia anar á veure a la gent de *La Publicidad* y la gent de *La Publicidad* al rebre la visita d'en Grandmontagne, devian aprofitarla pera *informarlo* del moviment polítich de Catalunya y resultat d'aquesta *informació*, que com es molt natural devia ser justa y desapasionada, va ser la conferencia que'l representant de l'Associació Patriótica Espanyola de Buenos Aires va donar al Foment el dia 14.

Entre un garbuix de fletes, clericalisme, drets d'aduanas, regionalisme, comers y industria, qu'aixó va resultar la conferencia d'en Grandmontagne, es difícil treuren l'entrellat y anar á buscar la verdadera finalitat del conferenciant. En Grandmontagne va volguer tocar masses punts; com si li corrés pressa de dirho tot en una conferencia. Y el resultat va ser que no va tocar cap qüestió donantli tota l'amplitut que cada una requeria, sobre tot, en la que feya referencia al aspecte polítich de la seva peroració.

No tenim competencia pera parlar del aspecte econòmic y per aixó ns limitarem a parlar del polítich de la tal conferencia.

En Grandmontagne demostra en el seu discurs no saber una paraula de lo qu'es el regionalisme, ni molt menys el catalanisme, que es el regionalisme a dintre Catalunya.

Aixó no tindria importancia, perque un foraster no ve obligat a conèixer lo que passa casa nostra, y no es de extranyar que lo och qu'en sab ho sáiga al revés, havent begut las sevas impressions a *La Publicidad*, qu'es una font d'ahont may ne brolla aygua clara, però dona la pauta del talent superior d'en Grandmontagne el fet de que confongui la nació ab l'estat y que cregui que un estat compost de diverses nacionalitats, no pugui tenir tanta unitat (unitat en la varietat) com un altre qualsevol. El senyor Grandmontagne diu que'l regionalisme *disgrega* y la falta de consistencia de las sevas idees en aquest aspecte de la qüestió política d'Espanya, el porta á contradir-se ell mateix.

Diu que inútilment ha perseguit Espanya la seva unitat durant quatre sigles, reconeix que aquesta unitat no existeix, sab, o deu saber, que'l regionalisme vol justament constituir-la sobre la base del reconeixement de las nacionalitats que integran l'Estat espanyol y afegeix á continuació, que'l regionalisme o el catalanisme es disolvent. Espanya sense regionalisme no ha pogut lograr la seva unitat, ¿com pensa lograrho en Grandmontagne?

No ho va dir en la seva conferencia, perque la afirmació de que las qüestions econòmiques son las que afirman la unitat dels pobles, no la podem pendre en serio. Suposant, que's massa suposar, que fos possible que la gent de Madrid puguin governar may bé á Espanya y despertar en la nació un ferm moviment econòmic, el problema de la unitat quedaria en peu com are, perque si en lo que fes referencia a las qüestions econòmiques, las regions estarian d'acort, quan se tractés de punts en qu'estessin en contradicció els seus interessos y els seus sentiments (que no tot són interessos, senyor Grandmontagne) no n'estarian y eixiria'l regionalisme ab la mateixa forsa que are.

L'unitat, donchs, d'Espanya y la de tot estat compost de diferents nacionalitats, no pot perseguirse ni lograrse despertan moviments econòmichs, sino afermant y reconeixent la personalitat de las parts, qu'es lo medi de rebustirlas y fer qu'aquestas robusteixin el tot qu'es l'estat.

Per altre part, hi ha tot lo que fa referencia al aspecte del sentiment qu'entranya tot moviment nacionalista. Y el catalanisme, diguis lo qu'es vulgui, es fill d'aquest sentiment; sentiment que subsistiria y subsistirà tan si Espanya va per bons camins com per mals camins, tant si exportem com si no, y tant si els industrials de Catalunya (que no son tot Catalunya) hi perden o hi guanyen en que subsisteixi.

Quedem donchs, señor Grandmontagne, en que l'estat espanyol ha perseguit inútilment durant quatre sigles la seva unitat, aixó ja ho diu vosté, y quedem (y aixó ho dihem nosaltres) en qu'el regionalisme no pretén *disgregar* ni *disgrega*, sino que vol montar l'estat espanyol tal com deu estarho per ser primer de rahó natural y según perque's l'únich modo d'acabar ab las oligarquias centralistas que son las que han dut á la ruina á Espanya.

Y si el senyor Grandmontagne sab altres medis d'arribar á conseguir l'unitat d'Espanya, diguis, perque alló de despertar un ferm moviment econòmic ja hem dit y demostrat que no podiam pendreho en serio.

R. C.

Si aixis com en *Memento*, quan feya d'autor... més o menos dramàtic, *mesurava* la vergonya á kilos, nosaltres poguessin *mesurar* la barra á metros, en Roca y Pedra, no tan sols seria guanyador del nostre concurs *barrista*, sino que *á más á más* li concediriam *honorariament* tants kilometros al menys, com els de la *course* Paris Madrid... y aixó que Madrid està lluny de Paris... per tots istils.

Are troba pels, á que la *Veu* senyali (y molt ben fet que fa) els periodistas que *han fet de picapedrers*. Y aixó ho diu la *Esquella*, que ha remenat tants anys aquest assumpt, insultant al *Ciero* quan temps enrera se va fer públich que á la redacció del diari de las chufas hi havia *empleats de las brigadas*.

¿No't recordas, Roca imbècil, de quan las empresias contra en Collaso, en Coll y Pujol, l'Amat y altres arcales, perque consentian *empleats de cobro y no de trevall*?

¿Per què trobas mal fet que ho fassi la *Veu* are?

¿Es qu'encarè't cou la llaga que't va obrir en Doménech y Montaner quan fa set o vuyt anys va guanyarte la presidencia del Ateneo?

¿Ho veus quina mala fe tens?

¿Ho comprens per què't dihem *burro* á diari?

Donchs are t'ho tornarem á dir: ¡¡Burro!!

Ja'n tenim un altre que trevall a la desesperada per forjar el seu cacicat.

Es un que va motejar al catalanisme ab alló de la *mansturbación cerebral* y que després, al declarar-se tan autonomista com els que combatia, va posarnos de manifest que havia alimentat el seu servell ab el such de dita mansturbació. Es un home que per donarse gust a... pela a tots els medis.

Senyor Roig y Bergadà ¿qué havia sigut de *Los Siervos del Deseo*, en la seva joventut?

—¿Si?—Donchs, deixin córrer lo de fer el nou partit que vosté ja fa prou fent ulleras.

Notas internacionales:

En el banquet donat á Lisboa en honor del Rey d'Espanya, aquest va *brindar* dihent:

«Agraixixo vivament la grandiosa acullida que'l poble portugués acaba de dispensarme, especialment per lo que representa pera'l extranger las relaciones de fonda amistad qu'existeixen entre abdos pobles.»

El Rey de Portugal va contestarli:

«Anhele que las duas naciones marxín unidas pera l'afiansament de la pau universal.»

Aquestas declaraciones á la *cuenta* eran esperadas ab ansietat per las grans potencias.

La República d'Andorra encara no ha reconegut la beligerancia á n'els insurrectes del Panamá.

Els Estats Units están molt preocupats.

¡Es natural!

El Princep de Monte Carlo ha fet declaraciones sobre l'assumpt del Marroch que pot tindre fatals conseqüencias.

Dat el grau de gravetat qu'enclouhen, per ferlas públicas esperem qu'es confirmen.

Solzament ens anticipem ab la nova de que Inglaterra es fácil que móvilisi dugas ó tres esquadras.

De tant en tant ve á las nostras mans algú que altre anònim ab amenassas tetricas. Un subjecte, que ja li hem conegut la lletra, ens ha enviat el que fa la dotzena.

Els héroes no han conquistat món ni nom ab cartas.

Antiguament deyan;

¡Saul va matar mil y Davit deu mil!

¡Apa, ximplet! Mátans d'una vegada ó sinó quan te trobem te clavarém una clatellada.

De *La Perdida*:

«En el Gobierno civil se recibió ayer un cheque de 500 pesetas que el Rey destina al Ateneo Obrero de Gracia.

Hace una temporada que se ha desarrollado la afición al envío de estas subvenciones.

Los maliciosos suponen que la esplendidez va encaminada á sumar voluntades para realizar el soñado viaje á Cataluña y especialmente á Barcelona.»

Temps enrera aquest diari poca solta va insinuar, ab la més refinada malicia, que'ls catalanistas preparabam, mitjantsant la concessió de la zona neutral, la vinguda del Monarca. Respecte al particular, va fer comentaris calumniosos y infamants per nosaltres. Y are vegin lo següent que copiém de *La Vanguardia*:

«El señor Palá, manifestó que si el monarca visita la ciudad encontrará, por su personificación de la patria, la más entusiasta acogida y un cariñoso recibimiento.»

El senyor Palá es l'arcalde de Manresa y es carn y ungla ab en Junoy y á más á más es republicà lerrouxista.

Y aquí tenen explicat el per què de la nostra guerra á'n aquests republicans traydors, qu'en tots els seus actes demostran estar venuts á la política dels mangonejadors d'aquest desventurat Estat.

Si el Rey ve á Barcelona, ja veuran com els revolucionaris, els valents republicans del trust, abaixan velas y por su personificación de la patria, repeteixen el «Rambla amunt» de'n Sagasta.

Para quebrantar peñas no hay como los cheques.

¡Ja os han pres el pols fa temps, ácratas de fira!

¡Ja'n sabéu, ya, de munyir la vacal

Y quinas ganas de fer pi-pi que'ns han vingut, de tant riure, al llegir aqueixa proclama estúpida:

«Republicanos.—Se os convoca para las nueve y media de esta noche, á la reunión que tendrá lugar en el Circulo de la Fusión Republicana al objeto de tratar de la constitución de un Centro bajo el título de Naciente República.

Sólo tenemos que decirlos que nos proponemos hacer otro Centro no únicamente para aumentar la propaganda republicana sino al fin especial de

ir contra los enemigos de dicha forma de Gobierno, pues es denigrante del modo que á los republicanos tratan los mal llamados autonomistas; con el fin especial también de reunir gente joven y gente nueva y por último con el objeto de constituir un centro que se ocupe particularmente de la cuestión social, pavoroso problema del día, que cual vorágino amenaza tragarse la sociedad, cuestión por desgracia muy descuidada en España.

Es de advertir que procuraremos por todos los medios establecer el centro Naciente República, en el corazón mismo del catalanismo ó sea en el distrito tercero de esta ciudad.

La Comisión.»

Sembla, segons deya *La Perdida*, que'l cap de colla d'aquest Feto-República es un *joven abogado*, que á la qüenta el buffet no li dona massa feyna qu'es pot ocupar en fer proclamas tan *jacarandosas* y tan... *nacientes*.

Y segons malas veus, sembla que aquest *joven abogado* patia (y no se sab si pateix encare) d'una mena d'anèmia cerebral que á voltas el fa semblar alineat.

Nosaltres, de moment, obrim una subscripció per ferli dos regalos.

Un *hiberón* y un *babero*.

¡Pobre xicot! ¡tan joven y ya tan... *naciente*!

Quan estavan els consums en mans dels catalanistas, no van parar els republicans, de burxar un y altre dia fins que las dignas personas que administravan tan odiós impost, varen dimitir.

Se'n van apoderar els que més cridavan y el senyor Marial va dir que si la renta no pujaba DIMITIRIA AVIAT.

La recaudació cada dia baixa y'l senyor Marial no dimiteix...

¿Será senyal de que la renta puja?...

¡Vigili, senyor Salas Antón, que vosté sempre sembla que baixi de l'hort!

¡No val á badar!!

El País, porta-veu dels rrepublicans rrevolucionaris, diu á n'en Maura que si fa bondat tindrà complacencias ab ell perque estigui descansat.

Hi há qui diu que la política no té entranyas. Lo que no té son modos ni vergonya.

¡Es á dir que'ls revolucionaris, els enemichs de las instituciones tenen complacencias á n'els gobernants!

Senyors Salmerón y Lerroux, ¿y totas aquellas criaturas que s'havian de menjar?

¡Deuen estar molt tips, que ab las *tragaderas* que vostés gastan no'ls cápiga res més á la boca!

¡Y quina veritat es aquell refrán castellá que diu que una cosa es predicar y otra dar trigo!

Degut á l'amabilitat del distinguit artista en Ramon Llissas podem oferir á nostres estimats llegidors, en aquest número, dos caps d'estudi, que publicuem á la página central.

No necessitan elogis y com que no'ls necessitan no'ls fem.

El pare d'ànimas mossén Estebanell, quan feya'ls sermons en català ho feya bastan be, segons ens han dit, perque nosaltres no estém per altres sermons que'ls que'ns pugui fer la dona ó la sogra.

Are, segons ens comunica un llegidor, s'ha tornat *inconsult* y es permet el luxó de atacar, en los seus sermons, instituciones catalanas y dir castellanadas que fan partir de riure.

L'altre dia, segons el propi comunicant, en un sermó a l'iglesia de Sant Francisco, va dir que á los muertos los colgarian con siete palmas de tierra.

El bon home va truhir literalment la castissa paraula catalana *colgar*, que's sinònim d'enterrar, però que'n castellá vol dir *penjar*. ¿Ho veu, mossén Estebanell, lo que te ser castila?

Prediqui en catalá que no disgustará als catalans que l'escoltin.

Y per nosaltres no prediqui, perque tant si ho fa en catalá com en castellá, no anirém á sentirlo.

Fidel Giró, impressor. — Carrer de Valencia, 233

Biblioteca "NOVA CATALUNYA"

Volums ¡A UN RAL!-Volum 2.^{on}.

MONOLECHS

¡JA HA SORTIT!!

per en POMPEYUS GENER

En premsa: ♦ ; Altra obra sensacional! ♦ FUGINT DEL LLOT ♦ per en Rafel Folch y Capdevila

Volums en premsa y en preparació: Una obra d'en Trinitat Monegal; *Rondallas*, per en Aureli Campmany; *Articles de temporada (Hivern)* y *Articles de temporada (Istiu)*, per en Manel Folch y Torres; altre obra d'en Pompeyus Gener; altre d'en Frederich Pujolá y Vallés; *Per la Rambla*, d'en Ramón Campmany; una obra d'en Emili Tintorer; altre den Albert Llanas y altre d'en Geroni Zanné.

Calendari pera 1904⁽¹⁾

Tres fredolichs

—Quin fret hi fa á Barcelona!
—Pot ben dirho, com hi há món.
—Qué li sembla á vosté, Comas?
—Soy de la misma opinión.

Una máscara de tot l'any

¿Qué vol dir Leopoldo Frégoli?...
Per disfressarse; ningú
pot anarhi ab més llestesa
que l'Alexandre «Lerrú».

Com celebran la Quaresma

El nou redentor, dejuna
afartantse en el «Suis»
y els redimits, el dejuni
celebran lleplantse els... dits.

¡No val á badar!

Pel Abril
cada gota (de sanch) ne val mil...
(pessetas).

Un burro guit

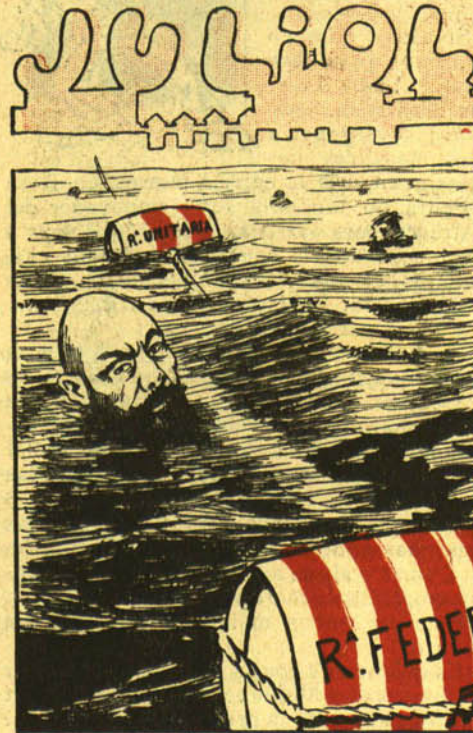
Pel Maig
cada setmana un raig (de cossas).

¡Bon cop de fals!

Si ara'l nostre carreter
s'acontenta segant blat,
es per qué n'espera qué
altre cosa segará.

Entre dos ayguas

Un excelent nadador
que neda igual qu'un peixet,
va de l'una á l'altra bota
com aquell qui no fa res.

Un bon cassador

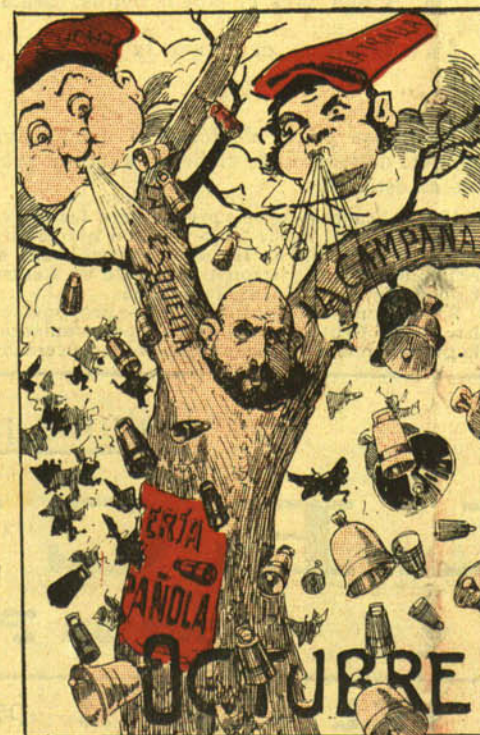
Ha fet la *caza del Pueblo*
y altres mil cazas farà,
puig es dels que d'un sol tiro
dos pardals saben matar.

Un que cull tot l'any

... y li diu el masover
tot ensenyantli la vinya;
—¡Vosté si qu'à Espanya hi té
tot l'any molt bona cullita!

Tramontana

*Hojas del árbol caídas
juguete del viento son
entre el ¡Cu-cul! y LA TRALLA
han deixat l'arbre com nou.*

R. I. P.

Jau en aquest panteó
una nació poderosa,
á qui una ánima cristiana
li ha portat una corona.

Turrons y Neulas

Jo'ls ofereixo las neulas;
si volen també turrons,
s'en poden aná á la Corte
que n'hi há un dipósit gros.